

Maskar och parasiter

Idag är avmaskning av hundar viktigare än någonsin. Det beror huvudsakligen på alla nya smittor som har kommit in i vårt land via smittade hundar från andra drabbade länder. Framförallt har smittan spridit sig med insmugglade hundar och oseriösa kennlar. Men även våra egna hundar kan föra in smitta från resor utomlands om de har kommit i kontakt med andra smittade hundar eller deras avföring. Under senare år har det också kommit in en ny smitta i vårt land som sprider sig mellan hundar och kan vara svår att bli av med. Det är en parasit som heter Giardia intestinalis.

Vanliga maskar och parasiter

Den vanligaste masksorten i Sverige är spolmask. Den känns igen som långa, gulvita, spagetti liknande trådar eller brunröda maskar som kan synas i hundens avföring eller spyor. Andra mindre vanliga masksorter är hakmask, piskmask och bandmask. Rävens lungmask och fransk hjärtmask är ännu mer sällsynta. Hos valpar är det vanligt med spolmask. Dessa överförs till valparna från tiken via navelsträngen eller modersmjölken. Att avmaska både tik och valpar är därför mycket viktigt. Läs mer om det menyn Avel – Avmaskning.

Den smitta som under senare tid har ökat mest i vårt land är en parasit som heter Giardia. Giardia är tillsammans med spolmask numera en av de vanligaste smittorna bland hundar i Sverige. Även andra parasiter är på frammarsch i Sverige och vi kommer sannolikt att höra mer talas om dem i en nära framtid.

Symptom

De vanligaste symtomen på att hunden är smittad av mask är diarré och kräkningar. Vissa masksorter kan man också se i hundens avföring eller spyor. Andra symtom kan vara att hunden mager, blir trött och får sämre päls. Om det är valpar som är smittade kan de växa dåligt, bli slöa och få risig, ullig och blek päls. Efter en tid kan symtom som hosta, blodiga kräkningar, blodiga diarréer, blodbrist och ballongmage uppstå. Ballongmage innebär att buken blir uppsvullen och mjuk, trots att hunden kan vara mager över ryggrad och revben. I värsta fall kan tarmen spricka och valpen dö.

Vid parasitangrepp är avföringen ofta mjuk, kletig, slemmig eller rinnande i sin konsistens och har en stark och frän doft. Till färgen kan den ofta vara ljus, gulaktig eller grönaktig. Hunden kan också vara lös i magen i en eller flera dagar och ha normal avföring några dagar däremellan. Det beror på att parasiterna ofta ligger vilande i så kallade cystor som inte ger sig tillkänna varje dag. Den rinnande konsistensen gör avföringen svår att ta upp, vilket utgör en smitthärd för andra hundar. Därför bör man alltid försöka hindra att hundar nosar på avföring när de är ute.

Hundar kan också vara fulla av mask och parasiter utan att det syns utanpå eller märks på hunden. Så även om hunden inte visar att den har ont, är det mest sannolikt att den har det. Att vara angripen av mask och parasiter innebär som regel ett stort lidande för hunden och bör därför behandlas så fort som möjligt.

Tester mot mask och parasiter

För att ta reda på vilken smitta din hund har finns det olika tester att göra. Dessa tester kan påvisa maskägg, utvecklade maskar och parasiter. Däremot kan de inte påvisa om

hunden har inkapslade spolmasklarver och ägg. Genom att skicka in avföring, ett så kallat träckprov, får du reda på om hunden är smittad och vad den är smittad av. Dessa tester kan du köpa på apoteket eller beställa via nätet. Läs mer om dessa på kollamasken.se, maskkontroll.se och statens veterinärmedicinska anstalt, sva.se. Se till att beställa ett test som både kontrollerar mask och Giardia. Du kan också boka en tid hos veterinären och få hjälp med tillvägagångssätt, provsvar och avmaskningsmedel.

Vad som inte alltid framgår i anvisningarna är att man bör samla avföring i tre dagar för att få ett mer tillförlitligt svar. Det beror på att smittan inte alltid upptäcks från ett enstaka prov. Under tiden skall avföringen förvaras i kylskåp och samlandet från de tre dagarna ska antingen förvaras var för sig eller blandas ihop till ett prov. Läs mer om hur du går tillväga på respektive hemsidor.

Behandling

När provsvaret kommer avmaskar du hunden på en gång med det avmaskningsmedel som hjälper mot de maskar och/eller parasiter som din hund är smittad av. Läs mer om olika avmaskningsmedel längst ner. Det är viktigt att följa bruksanvisningen på maskmedlet. Om du är osäker på hur mycket medel du ska använda bär du hellre ta lite för mycket än för lite för att inte orsaka att hunden utvecklar resistens. Vilket innebär att den kan bli motståndskraftig mot dessa inkräktare. Om det handlar om dräktiga tikar och valpar, behöver du hålla reda på deras vikt under avmaskningstiden och öka avmaskningsmedlet i takt med att de blir tyngre.

Det är också bättre att avmaska flera dagar än färre dagar för att säkerställa att smittan är helt borta. En riktlinje för användning av Axilur är att hålla sig till tre dagar vid avmaskning och sju dagar vid parasitrensning. Det senare anses ofta vara för kort tid om hunden t.ex. har Giardia. Då är rekommendationen ofta minst 10 dagar och en del hävdar att du ska fortsätta avmaska fram tills avföringen har varit normal varje dag i en vecka. Läs mer om avmaskning av parasiter i filen om Giardia.

Samtidigt som du avmaskar tar du ta bort allt torrfoder, då detta ofta innehåller höga kolhydratvärden som tjänstgör som näring åt ovälkomna inkräktare. Istället utfodrar du hunden med rått kött och råa inälvor eller så kokar du köttet om din hund inte är van att äta det rått. Du kan också vänja hunden vid rått kött genom att placera lite av det i den kokta maten och öka successivt. Ta även bort allt spannmål (ris, majs, potatis mm.), samt alla grönsaker, frukter och bär under avmaskningstiden.

Har du flera hundar bör de avmaskas samtidigt så att de inte smittar varandra. Om det upplevs onödigt är det viktigt att isolera smittade hundar från friska hundar under behandlingen. Om du har katt ökar risken markant att din hund kan vara smittad. Därför bör du även avmaska din/dina katter samtidigt. De flesta avmaskningsmedel fungerar dessutom under en relativt kort tid. När effekten är över kan hunden återigen smittas. Därför är också städning och sanering av närmiljön viktig att göra.

Vad som är bra att känna till är att de receptfria medlen endast angriper den vuxna masken. Maskens ägg och larver som ligger latent vilande eller inkapslade i vävnaderna påverkas inte. Dessa kan vakna till liv vid en så kallad stressituation, till exempel om hunden byter miljö, löper, blir sjuk, är dräktig och får valpar. Det är därför det är så viktigt att avmaska både tik och valpar.

Avmaskningsrutiner

Eftersom maskar och parasiter har blivit så mycket vanligare idag med alla hundar som reser in i landet från andra drabbade länder, är det viktigare nu än någonsin att följa noggranna avmaskningsrutiner. Det innebär att man kan behöva avmaska sina vuxna hundar och katter regelbundet en gång om året. Framförallt behöver man avmaska sina djur när man misstänker mask och parasiter eller har fått dessa bekräftade. Även hundar som är nyinköpta, nyanlända eller hemlånade kan behöva avmaskas. Likaså om du planerar att para en tik bör hon avmaskas när hon börjar löpa, innan parning. Därtill kan dräktiga tikar avmaskas från 40:e dräktighetsdagen tills valparna är två veckor för att skydda valparna mot smitta. Mer om avmaskning vid dräktighet och av valpar under fliken Avel – Avmaskning.

Om du känner dig orolig över att avmaska dina djur för ofta och i onödan, kan du skicka in avföringsprov/träckprov. Välj då att kontrollera både mask och Giardia. Dessa kontroller kan du också göra om hunden har varit bland smittade hundar eller utomlands.

Hindra smittspridning

Mask och parasiter smittar vanligtvis via hundars avföring. Därför ska vi inte låta våra hundar lukta på eller äta avföring från andra hundar. Inte heller från katter, fåglar, möss, insekter, sniglar m.fl. Att plocka upp avföring efter sin hund är viktigt, samt att undvika nedlortade allmänna rasthagar. Likaså att hålla rent i sin egen hundgård/hage. Om hundar vistas på samma yta som katter och kommer i kontakt med kattens avföring, ökar risken för maskangrepp väsentligt.

Tänk även på att diverse kläder till hundar inte är naturligt för dem och bör undvikas, framförallt om hunden har päls. Förutom att kläder och täcken förhindrar en normal utväxt av hundens egen päls, är de riktiga smittohärddar för maskar och parasiter. De värsta smittohärddarna är de stickade tröjorna. Det enda som hunden kan behöva är ett vind och vattentätt skydd när det blåser och regnar. Detta bör vara lätt att tvätta av.

Maskar och parasiter utomlands

Eftersom maskar, parasiter, virus, amöbor och annat smittsamt är betydligt vanligare i Sydeuropa och andra tropiska länder, behöver vi vara observanta på att dessa kan följa med hunden som vi köper utomlands. Risken är mindre om hunden kommer från en välskött kennel där hundarna har blivit avmaskade korrekt och inte tillåtits träffa andra hundar. Trots det, kan hunden behöva avmaskas när den kommit till oss.

Om vi tar med hunden på resor utomlands, behöver vi ta reda på vilka regler som gäller för det aktuella landet. På jordbruksverkets hemsida går det att läsa om det. Hundar som är friska och välskötta klarar sig i regel bra om de hålls kopplade och inte ges tillfälle att komma i kontakt med andra hundar, avföring, döda djur eller annat smittsamt.

Att förebygga mask och parasitangrepp

Det går inte att helt skydda våra hundar från att bli smittade. Däremot går det att undvika områden där det förekommer smitta och hålla rent där man själv vistas. Vi kan också stärka hundens egen motståndskraft genom att regelbundet servera rått kött och råa inälvor. Sådan föda tillför enzymer och goda tarmbakterier som hjälper hunden att bygga upp en frisk och motståndskraftig tarm. En tarm som bättre klarar av att hålla

maskar och parasiter borta. Vi behöver dessutom ta väl hand om våra hundar och ge dem sällskap, lagom motion och en bra balans mellan vila, aktivitet och lugn och ro.

Avmaskningsmedel

Det finns flera receptfria preparat för avmaskning och parasitbekämpning. För att veta vilket medel som hjälper mot den smitta din hund har, behöver du skicka in ett avföringsprov, ett så kallat träckprov.

Banminth vet. 2,2 % oral pasta ges mot spolmask och hakmask. Banminth är ett vanligt avmaskningsmedel till valpar där det räcker med att använda ett medel som har effekt mot spolmaskar. Banminth kan också ges till tiken samtidigt, under förutsättning att hon inte misstänks ha mask. Då kan hon behöva ett medel som har ett bredare spektrum och hjälper mot flera masksorter. Det bästa är att lämna ett avföringsprov för att veta vilket avmaskningsmedel hon bör få. Utifrån vad detta visar, kan även valparna behöva behandlas med ett bredare avmaskningsmedel, t.ex. Axilur.

Welpan vet är ett avmaskningsmedel som verkar mot rundmask (spolmask, hakmask och piskmask). Welpan är en oral lösning som används för avmaskning av unga hundar och valpar över 10 dagars ålder. Welpan kan ges till valparna direkt i munnen med spruta som medföljer förpackningen eller blandas i fodret.

Axilur vet Fenbendazol ges i förebyggande syfte mot spolmask och hakmask hos nyfödda valpar genom behandling av modertiken. Axilur hjälper även mot rundmask, piskmask, lungmask, magmask och bandmask. Likaså mot parasitinfektion som t.ex. Giardia. Axilur finns som oral suspension (flytande) samt i tablettform.

Milbemax vet ges för behandling av bandmaskar och rundmaskar (hakmask, spolmask, piskmask, ögonmask, rävens lungmask, fransk hjärtmask) samt förebyggande mot fransk hjärtmask och tropisk hjärtmask om samtidig behandling mot bandmaskar är befogad.

Droncit vet ges mot rävens dvärgbandmask. Om hunden ska resa in i Norge eller Finland är det krav på att avmaska den mot bandmask. Detta ska ske hos veterinär och skrivs in i passet.

Källor

www.harligahund.se/usch-for-mask/

www.sva.se/sport-och-sallskapsdjur/hund/parasiter-hos-hund/

veterinaren.nu/hund/sjukdomar/infektioner-och-parasiter/

www.anicura.se/fakta-och-rad/hund/inalvsparasiter-hos-hund/

piaskennel.com/vet/maskar.htm

jordbruksverket.se/djur/hundar-katter-och-smadjur/hundar/resor-och-handel-med-hundar-mellan-lander

Beställ prover här

Statens veterinärmedicinska anstalt: [www.sva.se/vi-](http://www.sva.se/vi-erbjuder/analyser/parasitologisk%2c%a0traeckprovsanalys%2c%2c%a0t.ex.-spolmask%2c-koccidier%2c-giardia%2c%a0(flotation-med-zinksulfat)/c-28/c-76/p-511)

[erbjuder/analyser/parasitologisk%2c%a0traeckprovsanalys%2c%2c%a0t.ex.-](http://www.sva.se/vi-erbjuder/analyser/parasitologisk%2c%a0traeckprovsanalys%2c%2c%a0t.ex.-spolmask%2c-koccidier%2c-giardia%2c%a0(flotation-med-zinksulfat)/c-28/c-76/p-511)

[spolmask%2c-koccidier%2c-giardia%2c%a0\(flotation-med-zinksulfat\)/c-28/c-76/p-511](http://www.sva.se/vi-erbjuder/analyser/parasitologisk%2c%a0traeckprovsanalys%2c%2c%a0t.ex.-spolmask%2c-koccidier%2c-giardia%2c%a0(flotation-med-zinksulfat)/c-28/c-76/p-511)

Kolla masken: kollamasken.nu/butik/kollamasken-smadjur-giardia/